

Cesar Romam rediit et erarium spoliavit et suos omnes ditavit; et ibi per unum annum requievit. Alio vero anno, exercitu conlecto, Yspaniam properavit, ut Petreum et Franium, duces faventes Pompeio, debellaret. Duces autem, Cesare^a audientes venire, in arcem se clauserunt. Quod Cesar audiens, tam diu constrinxit, quoad usque siti perituros ad internitionem^b coegit. Ut autem illos subiugavit et vitam illis petentibus dedit, Romam rediit, et conlecto^c exercitu, Pompeiumque sequi destinavit. Igitur Marco Antonio vexilliferro^d suum commisit exercitum: ille^e vero cum paucis festinavit Brundisium. Antonio^e autem mora faciente, Cesar furens et inimicorum consilia scire volens in noctis tempestu domum visitavit cuiusdam nauclerii piscatoris in litore stantis^f. Ad quam dum venit, et eius tectum alga copertum manibus tetigit, ipsum clamavit et unbra quam habebat adversu^g piscandi fecit habitare^h, et secum ipsumque compulit navigare, quoniam Dirachium^h volebat transfretare. Oriente autem flante, maris procelle videbantur ad celos levareⁱ, cum quibus extollebantur et modo ad ima^k maris demergi videbantur. Tandem, volente Deo, ad litus venerunt, et clam ad papilionem^l rediit et cartam direxit, quatinus cicius quod posset Marcus Antonius cum exercitu ad eum festinante^m veniret. Marcus venit, in navigium intravit, ad Dyrachiumⁿ transfretavit^o. Ibi quoque Pompeio cum toto exercitu suo circumdedit muro, ita quod aliquis non poterat exire de castris. Videns autem Pompeius, quoniam hi^p qui moriebantur extra castra portari non poterant, et stercoris fetorem sustinere nequibant, murum rumpere et violenter exercitum ducere ordinavit: quod fecit, et inde Filipis fugit. In qua planicie utrumque deveniunt, et Pompeium^q immensam Grecorum, Sarracenorum, Alemanorum^r, Turcorum, Municorum^s ac Persarum Retenorum^t et aliorum innumerabilium populorum congregavit.

In quos con^s Francorum, Lothoricorum^t, Borgodicorum, Longobardorum, Alemanorum^r ac Suevorum milicia inpectum^u fecit^s et duriter invasit. Pompeiani terga dantes suum dominum in bello^v reliquerunt. Pompeius, cum Marco Tulio, Cato et Cornelia eius uxore, ac duobus filiis eius, Neio Pompeio et Sexto Pompei^w, et cum Romanorum nobilibus multis, amisso bello ad Tholomeum regem Egyti, patriam cui dederat et regnum, fugit. Tholomeus, ut sensit bello Pompeium fugisse et venire ad eius auxilium, suadente Focino et Achyla^x, duobus

- a) Cesarem 3. b) internitionem 2. c) collecto 3. d) vexillo ferro 2.
 e) Antonio 3. f) corr. ex stantes 2. g) adversum 3. h) Dyrachium 3.
 i) levare corr. 3. k) una 2 habere videtur. l) papillionem 3. m) festinanter (?) 3.
 n) Dyrachium 2. o) transfretavit 2. 3. p) hii 3. q) Pompeius corr. 3. r) Alemanorum 3.
 s) cum 3. t) Lothonicorum 2. u) impetum 3. v) belo 2.
 w) Popei 2. 3. x) Achila 3.

1) i. e. ipse. 2) Locum manifeste corruptum prior editor ita emendare nisus est: *cymbam quam habebat ad usum* (?). Cf. Lucanus, *Pharsalia* V, 516 et 521. 3) Morinorum? 4) Ruthenorum? 5) scil. Cesar.